

»SMART YOUTH WORK«

ALI ZAKAJ MORA POSTATI
MLADINSKO DELO V PRIHODNJE
(ŠE) PAMETNEJŠE

OD DEKLARACIJE DO SKLEPOV

Na področju mladine oz. natančneje mladinskega dela na evropski ravni razprava o »digitalnem« mladinskem delu pred sprejetjem Sklepov pravzaprav ni potekala prav dolgo. Leta 2015 je Deklaracija 2. Evropske konvencije o mladinskem delu² opozorila na vedno večjo uporabo novih tehnologij in digitalnih medijev med mladimi, kar odpira prostor za premislek o novih spletnih praksah mladinskega dela, ki bodo podpirale digitalno pismenost mladih in jim pomagale upravljati s povezanimi tveganji. Izpostavila je potrebo po podpori za krepitev zmogljivosti na področju mladinskega dela, da se bo to lahko ustrezno odzvalo na izzive in priložnosti, ki jih predstavljajo nove tehnologije in digitalni mediji, ter omenila, da bodo morali za to v prihodnje mladinski delavci pridobiti nove kompetence in oblikovati nove meje v odnosih z mladimi. Deklaracija je poleg tega izpostavila dejstvo, da se je bilo mladinsko delo tudi v preteklosti vedno sposobno prilagajati številnim spreminjajočim se okoliščinam in obenem ostati zvesto svojim temeljnim načelom.

Decembra 2015 je nato Svet EU za izobraževanje, mladi, kulturo in šport sprejel Delovni načrt EU za obdobje 2016–2018³, v katerem je bil skladno s prednostnimi nalogami, opredeljenimi v Skupnem poročilu o mladih za leto 2015⁴, kot eden od ciljev krepitve mladinskega dela in medsektorskega sodelovanja izpostavljen prispevek mladinskega dela k reševanju izzivov in izkoriščanju priložnosti, ki jih prinaša digitalna doba za mladinsko politiko, mladinsko delo in mlade. Države članice in Evropsko komisijo (EK) so obenem pozvali, da kot eno izmed strokovnih skupin v tem obdobju oblikujejo tudi Strokovno skupino EK za digitalizacijo in mlade⁵ oz. natančneje za obravnavanje tveganj, priložnosti in posledic digitalizacije za mlade, mladinsko delo in mladinsko politiko, ki naj bi do decembra 2017 pripravila poročilo in priporočila drža-

Tinkara Bizjak Zupanc,
Movit

20. novembra 2017 je Svet Evropske unije za izobraževanje, mladi, kulturo in šport sprejel Sklepe Sveta o pametnem mladinskem delu¹, ki opozarjajo na to, da mora tudi mladinsko delo pri svojem nadaljnjem razvoju upoštevati tehnološki napredek, predvsem na področju digitalnih medijev, in spremembe, ki jih ta prinaša za družbo, odnose in vsakdanje življenje posameznikov in skupnosti.

¹ Sklepi Sveta o pametnem mladinskem delu, 2017
<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14205-2017-INIT/sl/pdf>

² Declaration of the 2nd European Youth Work Convention, 2015
<http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/eywc-website-declaration>

³ Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o delovnem načrtu Evropske unije za mladi za obdobje 2016–2018, 2105
[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1510859010913&uri=CELEX:42015Y1215\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1510859010913&uri=CELEX:42015Y1215(01))

⁴ EU Youth Report 2015, Evropska komisija, 2016

http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/youth-report-2015_en.pdf

⁵ Mandat strokovne skupine »Tveganja, priložnosti in posledice digitalizacije za mlade, mladinsko delo in mladinsko politiko«

http://ec.europa.eu/assets/eac/youth/policy/documents/mandate-expert_group-digitalisation-youth_en.pdf

vam članicam za razvoj digitalnega mladinskega dela in usposabljanje mladinskih delavcev na tem področju, poleg tega pa naj bi naredila tudi pregled digitalnih rešitev za mlade v državah članicah.

Digitalno oz. pametno mladinsko delo je bilo nato osrednja tema otvoritvenega dogodka estonskega predsedovanja na področju mladine z naslovom »Smart Afternoon on Smart Youth Work«⁶, ki je potekal 6. julija 2017 v Bruslju. Üllý Enn, ki je v drugi polovici leta predsedovala Delovni skupini za mladino v Svetu EU, je na dogodku napovedala, da si bo Estonija v okviru svojega predsedovanja aktivno prizadevala za promocijo pametnega mladinskega dela v Evropi. Že dan po otvoritvenem dogodku je estonsko predsedstvo na srečanju Delovne skupine EK za mladino predstavilo osnutek Skleпов Sveta za pametno mladinsko delo, države članice pa so podale prve komentarje na predlagano besedilo, ki je bilo nato na delovni skupini obravnavano še dvakrat v mesecu septembru.

Od 24. do 26. oktobra 2017 je v Talinu potekala prva mladinska konferenca v okviru šestega cikla strukturiranega dialoga⁷ z naslovom »Youth in Europe: What's Next?«, dan za tem pa je kot vedno sledilo še srečanje generalnih direktorjev EU, odgovornih za področje mladine⁸, ki so na srečanju razpravljali predvsem o novih izzivih za mladinsko delo v digitalni dobi ter priložnostih in izzivih na področju spletnega in tradicionalnih načinov komuniciranja, ki jih za mladinske delavce prinaša vsesplošna uporaba digitalnih naprav.

Direktorica Oddelka za mladino v okviru estonskega Ministrstva za izobraževanje in raziskovanje Reelika Ojakivi, ki je predsedovala srečanju, je izpostavila, da je uporaba digitalnih naprav in podatkov v mladinskem delu ključnega pomena, če želimo doseči mlade, ki se na nove tehnologije spoznajo bolje kot mladinski delavci sami, še posebej, če bi radi bolje spoznali potrebe in želje današnje mladine. Predstavniki držav članic so nato izmenjali dobre prakse in mnenja o uporabi novih tehnologij

med mladimi. Strinjali so se, da je največji izziv, kako doseči mlade, ki so ves čas na spletu, da bi izkoristili njihov potencial. Pri tem bi morali biti npr. igrifikacija (angl. *gamification*, op. p.) in uporaba tako imenovanih youtuberjev pravzaprav vsakdanji orodji. Razpravljali so tudi o uporabi velepodatkov (angl. *big data*, op. p.) in odprtih podatkov za lažje doseganje mladih ter se obenem dotaknili varovanja zasebnosti mladih.

SKLEPI SVETA EU O PAMETNEM MLADINSKEM DELU

V začetku novembra je bil nato objavljen končni predlog Skleпов, ki je bil sprejet na srečanju ministrov EU za izobraževanje, kulturo, mladino, šport in komuniciranje, ki je potekalo 20. in 21. novembra 2017 v Bruslju. S sprejetjem teh Skleпов se je – vsaj na evropski ravni – zdaj uveljavil izraz »pametno mladinsko delo«, ki

⁶ Otvoritveni dogodek estonskega predsedovanja »Smart Afternoon on Smart Youth Work«, 6. 7. 2017, Bruselj, Belgija <https://www.eu2017.ee/news/press-releases/estonian-presidencys-youth-field-kick-event-sees-eu-officials-coding-together>
⁷ Mladinska konferenca EU v okviru estonskega predsedovanja, 24.–26. 10. 2017, Talin, Estonija <http://youthconf.eu/>
⁸ Srečanje generalnih direktorjev EU, odgovornih za področje mladine, 27. 10. 2017, Talin, Estonija <https://www.eu2017.ee/news/press-releases/directors-general-youth-tallinn-meeting-smart-youthwork-addresses-new>

nadomešča in nadgrajuje izraz »digitalno mladinsko delo« v smislu, da presega samo uporabo digitalnih tehnologij kot orodij v mladinskem delu ter vključuje tudi razumevanje in upoštevanje širšega konteksta – družbenih sprememb in posledic, ki jih je s seboj prinesel in jih še prinaša sam tehnološki razvoj. Sklepi pametno mladinsko delo opredeljujejo oz. razumejo kot inovativni razvoj mladinskega dela, ki vključuje tako digitalne prakse v mladinskem delu kot tudi razvoj na področju raziskovanja, kakovosti in politik, pri čemer se pri opredeljevanju digitalnega mladinskega dela opirajo na naslednjo definicijo, ki jo je pripravila Strokovna skupina za digitalizacijo in mlade:

»Digitalno mladinsko delo pomeni proaktivno uporabo in obravnavo digitalnih medijev in tehnologije pri mladinskem delu. Digitalno mladinsko delo ni metoda mladinskega dela – digitalno mladinsko delo je mogoče vključiti v vsako okolje mladinskega dela (odprto mladinsko delo, informiranje in svetovanje za mlade, mladinski centri, ulično mladinsko delo itd.). Digitalno mladinsko delo ima iste cilje kot mladinsko delo na splošno, uporaba digitalnih medijev in tehnologije v mladinskem delu pa bi morala vedno prispevati k uresničevanju teh ciljev. Digitalno mladinsko delo lahko poteka v živo ali v spletnih okoljih – ali v kombinaciji obojega. Digitalni mediji in tehnologija so lahko orodje, dejavnost ali vsebina mladinskega dela.«

Sklepi uvodoma ugotavljajo, da so digitalni mediji in tehnologije vse močnejše prisotni v našem vsakdanu in da postajajo eden od nosilnih stebrov inovacij in razvoja v družbi ter kot taki odpirajo nove možnosti za razvoj kompetenc, povezovanje, izražanje mnenj, ustvarjalnost, samostojno uveljavljanje pravic in aktivno državljanstvo. Hkrati razvoj tehnologij omogoča pametne rešitve in podatkovno bogate analize ter prinaša inovacije na področju metod in pristopov mladinskega dela, s čimer podpira načrtovanje, izvajanje, vrednotenje, prepoznavnost in preglednost tako mladinskega dela kot tudi mladinske politike. Še naprej si je potrebno prizadevati za zmanjša-

nje digitalnega razkoraka v družbi, zato je razvoj digitalnih kompetenc pomemben tako za mlade kot tudi za vse tiste, ki z njimi delajo.

Mladinskemu delu in mladinski politiki se ponuja priložnost, da prevzame ključno vlogo pri ozaveščanju in razvijanju kompetenc mladih, še posebej tistih z manj priložnostmi, ter preprečevanju in obvladovanju tveganj digitalne dobe, kot so negativne posledice pretiranega preživljanja časa pred zaslonom, zasvojenost z internetom, spletno nadlegovanje in nasilje, širjenje lažnih novic, sovražni govor, ogrožanje zasebnosti in podobno. Digitalna doba s sabo prinaša kompleksen preplet izzivov in priložnosti, ki jih je treba preučiti in se nanje ustrezno odzvati, zato je pomembno, da države članice med seboj na tem področju sodelujejo in izmenjujejo dobre prakse.

Nadalje Sklepi poudarjajo, da je cilj pametnega mladinskega dela raziskati interakcije med mladimi in mladinskim delom na eni strani ter digitalnimi mediji in tehnologijami na drugi strani, da bi s tem spodbujali in krepili priložnosti, ki nastajajo zaradi teh interakcij. Namen je s pomočjo pametnih rešitev povečati možnosti mladih za informiranje, dostop do mladinskega dela, participacijo, neformalno in priložnostno učenje, razviti kompetence mladinskih delavcev in mladinskih voditeljev za izvajanje in nadaljnji razvoj pametnega mladinskega dela ter z analizami podatkov prispevati k večjemu razumevanju mladih, mladinskega dela in mladinske politike.

Države članice Sklepi pozivajo, naj na eni strani ustvarijo razmere, ki bodo omogočale pametno mladinsko delo, na drugi pa poskrbijo za digitalno infrastrukturo, razvijajo in izvajajo pametno mladinsko delo, opredelijo in odpravijo digitalni razkorak in neenakost pri dostopu do tehnoloških novosti s strani mladih, še posebej tistih z manj priložnostmi, ter spodbujajo razvoj kompetenc, ki so pomembne za pametno mladinsko delo, tako pri mladih kot tudi pri mladinskih delavcih in voditeljih, ter omogočijo izmenjavo dobrih praks na tem področju.

POGLED NAPREJ

POGLED NAPREJ

DANES, JUTRI, POJUTRIŠNJEM

Strokovna skupina EK za digitalizacijo in mlade v času priprave tega prispevka (konec novembra 2017, op. p.) še ni objavila končne različice svojega poročila, preliminarni izsledki njihovega dela pa so že bili predstavljeni v okviru nekaterih delovnih skupin na ravni EU. Njihova priporočila za digitalne kompetence mladinskih delavcev naj bi temeljila na Okviru digitalnih kompetenc za državljane DigComp 2.1⁹, ki ga je letos objavila Evropska komisija. Okvir je rezultat raziskave Učenje in veščine za digitalno dobo, ki jo Skupno raziskovalno središče EK¹⁰ izvaja že vse od leta 2005 in s tem Komisiji in državam članicam omogoča vpogled v stanje na tem področju z namenom podpore pri oblikovanju ustreznih politik na področju »izrabe možnosti digitalnih tehnologij za prenovo praks izobraževanja in usposabljanja, izboljšanje dostopa do vseživljenjskega učenja in spopadanje s pojavom novih (digitalnih) veščin in kompetenc, ki jih potrebujemo za zaposlitev, osebni razvoj in socialno vključenost«. Delovna skupina naj bi poleg poročila objavila tudi pregled obstoječih gradiv za usposabljanje mladinskih delavcev in trenerjev na področju pametnega mladinskega dela.

Za nadaljnji razvoj bodo pomembni tudi rezultati študije Evropske komisije o vplivu interneta in družbenih me-

dijev na participacijo mladih in mladinsko delo¹¹, ki jo je Komisija naročila v letu 2016 in katere rezultate prav tako še pričakujemo.

Pri nas o digitalnem mladinskem delu še nismo veliko razpravljali, saj bo ta tematika prvič resno izpostavljena šele konec novembra na Nacionalnem posvetu mladinskega sektorja, ki ga vsako leto organizira Urad RS za mladino. V nekaterih drugih evropskih državah, predvsem na Finskem in v Estoniji, pa je koncept prisoten že vrsto let.

Finsko Ministrstvo za izobraževanje in kulturo je na primer že leta 2011 ustanovilo Nacionalni razvojni center za digitalno mladinsko delo – Verke¹², ki ga koordinira Oddelek za mladino mesta Helsinki in katerega vizija je vsem mladinskim delavcem omogočiti uporabo digitalnih medijev in tehnologije pri svojem delu ter spodbujanje vključevanja in enakosti med mladimi s pomočjo digitalnega mladinskega dela (več o centru Verke in njegovem delu lahko preberete v naslednjem prispevku).

Estonsko Ministrstvo za izobraževanje in raziskovanje je prav tako že leta 2013 sprejelo najprej Razvojni načrt za področje mladine 2014–2020¹³, v katerem je bila med drugim omenjena tudi potreba po razvoju pametnega

⁹ Okvir digitalnih kompetenc za državljane. Osem ravni doseganja kompetenc in primeri rabe, orig. Evropska komisija, 2017, prev. Zavod RS za šolstvo, 2017

<https://www.zrss.si/pdf/digcomp-2-1-okvir-digitalnih-kompetenc.pdf>

Spletna stran EK DigComp - European Digital Competence Framework for Citizens

<https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp>

¹⁰ Joint Research Centre (JRC) EU Science Hub - Bringing together scientific knowledge for Europe

<https://ec.europa.eu/jrc/en>

¹¹ Study on the Impact of the Internet and Social Media on Youth Work

https://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/calls-for-tender-eacea/study-impact-internet-and-social-media-youth-participation-and-youth-work_en

¹² Verke – Development Centre for Digital Youth Work in Finland, 2011

<https://www.verke.org/?lang=en>

¹³ Noortevaldkonna Arengukava 2014–2020, Vlada Republike Estonije, 2013

https://www.hm.ee/sites/default/files/noortevaldkonna_arengukava_2014-2020.pdf

mladinskega dela, leta 2015 pa še dokument Koncept pametnega mladinskega dela¹⁴, v katerem je načrtalo razvoj na tem področju v Estoniji do leta 2018. Kljub temu, da je estonska študija iz leta 2016 o uporabi in možnostih za uporabo digitalnih rešitev v mladinskem delu¹⁵ pokazala, da tehnologija v mladinskem delu v Estoniji še zdaleč ni izkoriščena, kot bi lahko bila glede na siceršnji sloves Estonije kot digitalno napredne družbe, pa v Estoniji obstaja precej primerov dobrih praks na področju pametnih rešitev in pristopov na področju mladine. Nekatero izmed njih si lahko ogledate v zgoraj omenjenem Konceptu pametnega mladinskega dela.

Prav tako so že leta 2014 Avstrija, Danska, Finska, Irska in Severna Irska vzpostavile mednarodni raziskovalni projekt Screenagers¹⁶, v okviru katerega so raziskovale uporabo IKT in družbenih medijev v mladinskem delu, in njihovi rezultati so pomembno prispevali k razumevanju stanja in potreb na področju digitalizacije mladinskega dela.

KJE TOREJ ZAČETI?

Naj nam bo vseč ali ne, pametno mladinsko delo je tukaj in o njem bomo morali, če še nismo, pričeti razmišljati vsi, ki smo na takšen ali drugačen način povezani z mladinskim delom. Nacionalne agencije programa Erasmus+: Mladi v akciji smo v svojih delovnih načrtih za leto 2018 predvidele kar nekaj mednarodnih dogodkov z namenom, da bi se s to temo v prihodnje seznanilo in spoprijateljilo čim večje število mladinskih delavcev. Eden izmed njih je potekal že konec novembra na Dunaju pod naslovom »Digital Youth Work«¹⁷ in na njem je več kot sto mladinskih delavcev in drugih pomembnih deležnikov z različnih vidikov raziskovalo koncept digitalnega mladinskega dela. Od 12. do 16. februarja 2018 bo na Finskem potekal seminar »Strategies for Digital

Youth Work«¹⁸, pri katerem je cilj povečati zavest o tem, kako digitalizacija oblikuje današnje družbe, vključno z njenim vplivom na mladinsko delo in mlade. Mesec za tem, od 12. do 16. marca 2018, bo na Madžarskem potekal seminar »Developing Digital Youth work«¹⁹, katerega namen je demistificirati idejo digitalnega mladinskega dela, identificirati skupne izzive ter organizacije podpreti pri razvoju digitalnih praks mladinskega dela v njihovih lokalnih kontekstih. Konec leta 2018 pa pripravljamo še študijski obisk na Finsko z naslovom »Developing Digital Youth Work«, katerega namen je predstaviti primere dobrih praks na področju uporabe digitalnih medijev in tehnologije v mladinskem delu.

Poleg prebiranja dokumentov na to temo vas torej vabimo tudi k spremljanju naših izobraževanj na naslovu www.movit.si/erasmus-mladi-v-akciji/izobrazevanja.

¹⁴ The concept of smart youth work, Ministrstvo Republike Estonije za izobraževanje in raziskovanje, 2015
<https://entk.ee/nak-veeb/wp-content/uploads/2017/10/Nutika-NT-kontseptioon-ENG-web.pdf>

¹⁵ The use and possibilities of using digital solutions in youth work, Institute of Baltic Studies, E-Governance Academy, 2016
<https://www.verke.org/material/the-use-and-possibility-of-using-digital-solutions-in-youth-work-an-estonian-perspective/?lang=en> (edina povezava z informacijami o študiji v angleškem jeziku)

¹⁶ International research projekt Screenagers on use of ICT and social media in youth work
<http://www.youth.ie/screenagers>

¹⁷ Konferenca »Digital Youth Work«, 27.–30. 11. 2017, Dunaj, Avstrija
<http://trainings.salto-youth.net/6839>

¹⁸ Seminar »Strategies for Digital Youth Work«, 12.–16. 2. 2018, Lappeenranta, Finska
<http://trainings.salto-youth.net/6989>

¹⁹ Seminar »Developing Digital Youth Work«, 12.–16. 3. 2018, Budimpešta, Madžarska
<http://trainings.salto-youth.net/7001>